

Nr 48.

Utlåtande med anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda hemställan rörande anslag till Grundförbättringar: Statens avdikningsanslag, Statens avdikningslånefond samt Bidrag till jordbrukets rationalisering m. m. jämte i ämnena väckta motioner.

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t under nionde huvudtiteln hemställt under punkten 128 (s. 194—197) att riksdagen måtte till Bidrag till jordbrukets rationalisering anvisa ett reservationsanslag av 11 500 000 kronor. Därjämte har Kungl. Maj:t föreslagit viss jämkning i reglerna om bidrag till åtgärder för inre rationalisering.

Under punkten 135 (s. 204—208) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att dels medgiva att under budgetåret 1950/51 må beviljas statsbidrag från statens avdikningsanslag å tillhopa 4 000 000 kronor, dels ock för samma budgetår anvisa ett förslagsanslag av 4 000 000 kronor till Grundförbättringar: Statens avdikningsanslag.

Därjämte har Kungl. Maj:t under punkten 9 i kapitalbudgeten hemställt, att under budgetåret 1950/51 må beviljas lån från statens avdikningslånefond å tillhopa högst 4 000 000 kronor, att till Statens avdikningslånefond för samma budgetår skall anvisas ett investeringsanslag av 1 000 000 kronor samt att visst anstånd må kunna beviljas med erläggande av annuiteter å lån från odlingslånefonden och statens avdikningslånefond.

I samband med dessa anslagspunkter har utskottet behandlat följande inom riksdagen väckta, till utskottet hänvisade motioner, nämligen

1) I: 65 av herr *Isaksson m. fl.* samt II: 77, likalydande, av herr *Larsson i Karlstad m. fl.*, i vilka motioner yrkats, att anslaget under nionde huvudtiteln Statlig lagerhållning: Omkostnader för statlig inköps- och försäljningsverksamhet, som upptagits med ett beräknat belopp av 7 000 000 kronor, måtte utgå med endast 6 000 000 kronor, att till Bidrag till jordbrukets rationalisering måtte anvisas ett reservationsanslag av 11 000 000 kronor, att till Grundförbättringar: Statens avdikningsanslag måtte anvisas ett förslagsanslag av 5 500 000 kronor samt att under budgetåret 1950/51 måtte få beviljas statsbidrag från sistnämnda anslag å tillhopa 7 000 000 kronor;

2) II: 127 av herr *Stjärne m. fl.*, vari yrkats att under budgetåret 1950/51 måtte dels få beviljas statsbidrag från statens avdikningsanslag å tillhopa 5 000 000 kronor, dels ock till Grundförbättringar: Statens avdikningsanslag anvisas ett förslagsanslag av 5 000 000 kronor. För den händelse de sålunda föreslagna höjningarna icke vore möjliga har hemställts, att riksdagen måtte medgiva att anslaget till Bidrag till jordbrukets rationalisering — i

den mån det icke komme att lagas i anspråk för därmed avsedda rationaliseringsåtgärder — finge anlitas för sådana bidrag, som borde bestridas ur statens avdikningsanslag, upp till nyss angivet belopp;

3) I: 266 av herr *Niklasson m. fl.* och II: 320, likalydande, av herr *Andersson* i Björkäng *m. fl.*, i vilka motioner hemställts att till Grundförbättringar: Statens avdikningsanslag måtte för budgetåret 1950/51 anvisas ett förslagsanslag av 5 500 000 kronor;

4) I: 334 av herr *Spetz* och II: 396, likalydande, av herr *Svensson* i Ljungskile *m. fl.*, i vilka motioner yrkats, att till Bidrag till jordbrukets rationalisering måtte för budgetåret 1950/51 anvisas ett reservationsanslag av 10 000 000 kronor;

5) I: 179 av herr *Persson, Einar*, och herr *Lindgren* samt II: 216, likalydande, av herr *Ericsson* i Sörsjön *m. fl.*, i vilka motioner hemställts, att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning, avseende sådan ändring i gällande kungörelse om bidrag ur statens avdikningsanslag, att samma bidragsprocent skall utgå till godkända torrlägningsföretag, oberoende av huruvida i dylikt företag ingå en eller flera delägare, ävensom om att, sedan utredningen verkstälts, för riksdagen måtte framläggas det förslag, vartill utredningen kunde föranleda;

6) I: 336 av herr *Pålsson* samt II: 392, likalydande, av herrar *Jönsson* i Rosshol och *Svensson* i Stenkyrka, i vilka motioner hemställts, att villkoren för bidrag från statens avdikningsanslag måtte ändras så, att en enda bidragskvot kommer att tillämpas, att bidragskvoten fastställs till 45 procent med möjlighet till högre bidrag, då särskilda skäl därtill föranleda, samt att beslutanderätten för dessa statsbidrag decentraliseras.

Beträffande de skäl, som motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden, får utskottet hänvisa till framställningen i motionerna.

Sedermera har Kungl. Maj:t i propositionen nr 245 hemställt, att medelsanvisningen till Statlig lagerhållning: Omkostnader för statlig inköps- och försäljningsverksamhet måtte för budgetåret 1950/51 bestämmas till 6 000 000 kronor.

I. Grundförbättringar: Statens avdikningsanslag.

I skrivelse den 18 augusti 1949 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att anslaget skall uppräknas med 1 900 000 kronor till 5 500 000 kronor samt att bidragstilldelningen från anslaget skall bestämmas till högst 7 000 000 kronor. Härjämte har styrelsen anhållit, att av anslaget årligen skall få disponeras erforderligt belopp till kostnaderna för pågående utredning rörande åtgärder för torrläggning av vattenskadade marker invid Hjälmaren och i Kvismaredalen. Styrelsen har i skrivelsen anfört bland annat följande.

Under budgetåret 1948/49 ha bidrag från anslaget beviljats till 540 företag med sammanlagt 3 976 450 kronor och till särskilt ändamål med 20 000 kronor eller med sammanlagt 3 996 450 kronor.

Vid ingången av budgetåret 1949/50 funnos hos styrelsen inneliggande ansökningar om statsbidrag till 1 840 torrlägningsföretag, representerande

ett bidragsbelopp av omkring 8 500 000 kronor. Härutöver väntas under budgetåret inkomma nya ansökningar till ett sammanlagt belopp av omkring 5 000 000 kronor. Då den medgivna bidragstilldelningen för löpande budgetår uppgår till 4 000 000 kronor kunna således ansökningar å sammanlagt 9 500 000 kronor väntas bli överförda till nästa budgetår. Under förutsättning att anspråken på bidrag under nästa budgetår uppgå till samma belopp som under innevarande budgetår eller 5 000 000 kronor, erfordras sålunda 14 500 000 kronor för att det förefintliga och det påräknade bidragsbehovet skall kunna helt tillgodoses under nästa budgetår.

Torrläggningsverksamheten ingår som ett viktigt led i jordbrukets rationalisering. Det är därför angeläget att bidragsärendena avgöras utan alltför lång väntetid. Till undvikande av att, såsom nu är fallet, ansökningarna på grund av brist på medel hopas i lantbruksstyrelsen och bli avgjorda först efter flera års väntan, synes bidragstilldelningen böra avvägas så, att den nuvarande anhopningen av torrläggningsärenden om möjligt kan i huvudsak avverkas inom de närmaste åren. Med hänsyn härtill bör bidragstilldelningen från anslaget under budgetåret 1950/51 icke sättas lägre än till 7 000 000 kronor.

Med utgångspunkt från den sålunda föreslagna bidragstilldelningen beräknas medelsbehovet under anslaget bli 5 500 000 kronor.

Vidare har *lantbruksstyrelsen* med utlåtande den 18 november 1949 till Kungl. Maj:t överlämnat en av *styrelsen för vattenavledningsföretaget Lyckebyån mellan Bånga damm och Fursjön* gjord ansökan om 242 000 kronor till en av företagets entreprenörer, Aktiebolaget Skånska Cementgjuteriet, för att täcka viss del av de merkostnader, som bolaget fått vidkännas vid utgrävning av Lyckebyån mellan Bånga damm och Fursjön. Sistnämnda styrelse har därjämte i skrivelse den 20 september 1949 anhållit, att 125 000 kronor måtte ställas till företagets förfogande för dess torrläggningsverksamhet under nästa budgetår.

Departementschefen har anfört.

»Vad först angår den äskade medelsanvisningen till Lyckebyåns torrläggningsföretag får jag erinra att utgrävningen av Lyckebyåns huvudränna är slutförd. Bikanalerna äro även till största delen upptagna. Av grävningsarbetet för bikanalerna beräknas vid nästa budgetårs ingång ej kvarstå mer än 15 å 20 procent. Då dessa grävningsarbeten slutförts, vilket beräknas ske under kalenderåret 1950, är Lyckebyåns torrläggningsföretag fullbordat. För återstående grävningsarbeten erfordras enligt företagsstyrelsens kostnadsberäkning 125 000 kronor. Den gjorda kostnadsberäkningen synes kunna godtagas. Jag förordar fördenskull att nämnda belopp skall anvisas. Medelsanvisningen, som sista gången skedde under ett särskilt anslag till Grundförbättringar: Lyckebyåns regleringsföretag, torde lämpligen böra göras under avdikningsanslaget.

Beträffande Aktiebolaget Skånska Cementgjuteriets anspråk på ersättning för merkostnader för den av bolaget verkställda utgrävningen av Lyckebyån synes det vara odisputabelt, att bolaget åsamkats betydande merutgifter på grund av förhållandena under krigsåren. Dessa torde vara av den natur, att de knappast kunnat beräknas, då entreprenadkontrakten uppgjordes. Jag finner det med hänsyn härtill skäligt, att staten skall vidkännas en del av

merkostnaderna. Enligt den uppgörelse, som representanter för torrläggningsföretaget och lantbruksstyrelsen preliminärt träffat med bolaget, föreslås att de uppkomna merkostnaderna om cirka 560 000 kronor ett belopp av 242 000 kronor skall ersättas av statsmedel. Jag vill för min del tillstyrka att bolaget skall tillerkännas detta belopp. Beloppet synes böra utgå från avdikningsanslaget.

Vad härefter angår omfattningen av bidragsgivningen från avdikningsanslaget kunna vissa skäl otvivelaktigt åberopas för en höjning av denna. Med hänsyn till det ekonomiska läget kan jag emellertid icke förorda någon utvidgning av bidragstilldelningen under nästa budgetår. Jag tillstyrker därför, att densamma bestämmes till samma belopp som för innevarande budgetår eller 4 000 000 kronor. I anslutning härtill torde kostnaden för utbetalande av bidrag till torrläggningsföretag kunna uppskattas till 3 600 000 kronor.

I likhet med vad som gäller för innevarande budgetår torde Kungl. Maj:t böra äga att — inom ramen för den varje budgetår medgivna bidragstilldelningen av ifrågavarande anslag — disponera 20 000 kronor för bidrag till vissa undersökningar rörande äldre torrläggningsföretag samt för åtgärder ägnade att gagna torrläggningsverksamheten i dess helhet. Ur avdikningsanslaget torde även böra få utgå erforderliga medel till kostnaderna för omnämnda utredning rörande torrläggning av vissa marker vid Hjälmaren och i Kvismaredalen. Jag förutsätter härvid att, därest efter det nämnda utredning slutförts ett torrläggningsföretag igångsättes å ifrågavarande marker, vid bestämmande av statsbidraget till detta företag skälig jämkning skall få ske med hänsyn till de kostnader för företaget, som staten redan kan ha bestritt.

Avdikningsanslaget torde sålunda med hänsyn till vad jag föreslagit för nästa budgetår böra uppföras med (125 000 + 242 000 + 3 600 000 =) ett avrundat belopp av 4 000 000 kronor.»

Utskottet. Av lantbruksstyrelsens framställning i ärendet framgår, att det vid ingången av budgetåret 1949/50 fanns hos styrelsen inneliggande ansökningar om statsbidrag till 1 840 torrläggningsföretag, representerande ett bidragsbelopp av omkring 8 500 000 kronor. Härutöver väntar styrelsen, att under budgetåret skola inkomma nya ansökningar till sammanlagt belopp av omkring 5 000 000 kronor. Eftersom bidragstilldelningen för samma budgetår är maximerad till 4 000 000 kronor, kunna således ansökningar å sammanlagt 9 500 000 kronor väntas bli överförda till budgetåret 1950/51.

Vid nu angivna förhållanden synes en ökning av anslaget liksom även av bidragstilldelningen vara påkallad. Hänsynen till det rådande ekonomiska läget hindrar dock en mera avsevärd ökning. Efter överväganden vill utskottet därför förorda den uppräknade av anslaget och den bidragstilldelning, som föreslagits i motionen II: 127, d. v. s. 5 000 000 kronor i vartdera hänseendet.

Vad Kungl. Maj:t eljest föreslagit i propositionen föranleder icke någon erinran från utskottets sida.

I fråga om bidragsvillkoren finner utskottet skäl tala för att en ändring överväges därutinnan i de hänseenden, som angivits i motionerna I: 179 och II: 216 samt I: 336 och II: 392. Emellertid har utskottet inhämtat, att 1948 års torrlägningsutredning genom Kungl. Maj:ts beslut den 28 april 1950 fått medgivande att, i den mån så finnes nödvändigt för decentraliseringens genomförande, till utredning och behandling upptaga jämväl frågor rörande grunderna för utlämnande av lån och bidrag till torrlägningsföretag. Vid sådant förhållande synas nämnda motioner icke böra föranleda någon riksdagens åtgärd.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

A. att riksdagen må med anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt motionerna I: 65 och II: 77, såvitt nu är i fråga, ävensom I: 266 och II: 320 samt med bifall till motionen II: 127,

1) medgiva, att under budgetåret 1950/51 må beviljas statsbidrag från statens avdikningsanslag å tillhoppa 5 000 000 kronor;

2) till *Grundförbättringar: Statens avdikningsanslag* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 5 000 000 kronor;

B. att motionerna I: 179 och II: 216 samt I: 336 och II: 392 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

II. Statens avdikningslånefond.

I skrivelse den 18 augusti 1949 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att beloppet för utlåning från avdikningslånefonden under budgetåret 1950/51 måtte bestämmas till högst 6 000 000 kronor. Därjämte har styrelsen anhållit, att Kungl. Maj:t måtte hos riksdagen göra framställning om bemyndigande att under tiden den 1 juli 1950—den 30 juni 1951 medgiva anstånd med erläggande av annuiteter å lån från odlingslånefonden och statens avdikningslånefond.

Departementschefen har anfört.

»I annat sammanhang (IX H. T. punkt 135) har jag förordat, att bidragstildelningen från avdikningsanslaget för nästa budgetår skall fastställas till 4 000 000 kronor. Med hänsyn till det beräknade lånebehovet under nästa budgetår torde den summa, intill vilken lån under nästa budgetår må beviljas från avdikningslånefonden, böra bestämmas till högst 4 000 000 kronor. För att någon reserv skall finnas i fonden vid en utlåning av denna storlek synes fonden böra tillföras ett kapitaltillskott å 1 000 000 kronor.

Då jämväl under nästa budgetår svårigheter kunna uppstå för återbetalning av erhållna lån vid vissa torrlägningsföretag, torde nytt bemyndigande för Kungl. Maj:t att medgiva betalningsanstånd böra utverkas för tiden till och med den 30 juni 1951.»

Utskottet. Mot departementschefens framställning har utskottet intet att erinra. Utskottet hemställer alltså i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag, att riksdagen må

a) medgiva att under budgetåret 1950/51 må beviljas lån från statens avdikningslånefond å tillhoppa högst 4 000 000 kronor;

b) medgiva att Kungl. Maj:t må, för att bereda erforderligt rådrum åt i trångmål varande intressenter i torrläggningsföretag, efter prövning av föreliggande särskilda omständigheter, under tiden den 1 juli 1950—den 30 juni 1951 medgiva anstånd med erläggande av annuiteter å lån från odlingslånefonden och statens avdikningslånefond;

c) till *Statens avdikningslånefond* för budgetåret 1950/51 anvisa ett investeringsanslag av 1 000 000 kronor.

III. Bidrag till jordbrukets rationalisering.

I skrivelse den 18 augusti 1949 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att ifrågavarande anslag för budgetåret 1950/51 skall uppföras med 15 500 000 kronor. Av detta belopp avses 1 500 000 kronor för yttre rationalisering och återstående 14 000 000 kronor för inre rationalisering m. m. Såsom motive-ring härför har styrelsen anfört i huvudsak följande.

Av det för *yttre rationalisering* för budgetåret 1948/49 anvisade beloppet, 5 000 000 kronor, togs endast en mindre del i anspråk under nämnda budgetår. Den 30 juni 1949 förelåg sålunda en reservation å drygt 4 500 000 kronor. Orsaken till den ringa medelsåtgången torde vara att finna i de organisationssvårigheter, som *lantbruksnämnderna* haft att kämpa med under sitt första verksamhetsår samt att allmänheten icke till fullo känt till möjligheterna till statligt stöd för rationaliseringen. Huruvida det för innevarande budgetår anvisade beloppet, 6 000 000 kronor, kommer att helt förbrukas är svårt att bedöma. Medelsbehovet för nästa budgetår är likaleds svårt att beräkna, enär någon längre tids erfarenhet av verksamheten saknas. Styrelsen anser sig dock kunna förutsätta, att medelsbehovet icke kommer att överstiga 6 000 000 kronor. Med hänsyn härtill och till den förefintliga reservationen å minst 4 500 000 kronor föreslår styrelsen att för nästa budgetår skall beräknas 1 500 000 kronor till den yttre rationaliseringsverksamheten.

För *inre rationalisering* anvisades för innevarande budgetår 11 700 000 kronor. Vid budgetårets ingång fanns en reservation å 3 900 000 kronor. Medelsförbrukningen under budgetåret beräknas uppgå till omkring 12 400 000 kronor. I detta belopp ha inräknats beräknade bidrag till betes-anläggningar och därmed sammanhängande nyodling å skogsvårdsområden i Norrland och Dalarna. För nästa budgetår uppskattas medelsbehovet till 16 900 000 kronor. Av detta belopp avses 7 500 000 kronor till förbättring och nybyggnad av ekonomibyggnader, däri inbegripet silo- och gödselvårdsanläggningar, samt till andra fasta anläggningar för bidragsberättigade jordbruk. Till täckdikning m. m. beräknas 2 000 000 kronor. Återstående 7 400 000 kronor avses till nyodling, betesanläggning, stenröjning m. fl. jordförbättringsåtgärder. I sistnämnda belopp ha inräknats 1 400 000 kronor för

betesanläggningar å skogsvårdsområden i Norrland och Dalarna. Med utgångspunkt från den reservation å 3 200 000 kronor, som väntas förefinnas vid utgången av innevarande budgetår, beräknas sålunda (16 900 000 — 3 200 000 =) 13 700 000 kronor bliva erforderliga för den inre rationaliseringen under nästa budgetår.

Behovet av bidrag till sådana betesanläggningar, som kontrakterats av skogsvårdsstyrelserna före den 1 juli 1949 utan att medel anvisats därtill ur norrländska skogsproduktionsanslaget, uppgår till i runt tal 1 800 000 kronor. Ytterligare 600 000 kronor väntas bliva erforderliga för projekterade men icke kontrakterade anläggningar.

Bidragsbehovet till byggande av odlingsvägar i Norrland och Dalarna överstiger det för innevarande budgetår anslagna beloppet, 250 000 kronor. I avvaktan på resultatet av pågående översyn av bidragsbestämmelserna rörande vägföretag anser sig lantbruksstyrelsen dock icke böra föreslå någon höjning av detta belopp för nästa budgetår.

Till kostnader för länsstyrelsernas syneförrättningar i samband med uppsikt å jordbruk föreslås samma belopp som under innevarande budgetår eller 50 000 kronor.

Departementschefen har anfört.

»Av det för innevarande budgetår anvisade anslaget, 18 000 000 kronor, avsågos i första hand 6 000 000 kronor för åtgärder för yttre rationalisering och 12 000 000 kronor för åtgärder för inre rationalisering. Av vad lantbruksstyrelsen anfört framgår att medelsåtgången för sistnämnda ändamål torde komma att överstiga det beräknade beloppet, medan det däremot är ovisst, om hela den summa, som avsetts för yttre rationalisering, kommer att tagas i anspråk.

Helt allmänt synes man kunna räkna med att anspråken på bidrag ur ifrågavarande anslag komma att stiga under nästkommande budgetår. Det förhållandet att lantbruksnämnderna efter hand alltmera kommit i gång med sitt arbete kommer säkerligen att verka i denna riktning. Upphävandet av byggnadsregleringen beträffande jordbrukets ekonomibyggnader torde även komma att medföra en ökning av antalet ärenden rörande bidrag till ny- eller ombyggnad av ekonomibyggnader.

I och för sig är det självfallet angeläget, att verksamheten ej skall hämmas av brist på medel. I nuvarande läge anser jag mig dock ej kunna förorda en så kraftig reell ökning av anslaget som den lantbruksstyrelsen begärt. Enligt min mening bör det vara tillräckligt, om man för nästa budgetår räknar med en medelsåtgång av 19 000 000 kronor eller 1 000 000 kronor mer än det belopp, som anvisats för innevarande budgetår. Av nyssnämnda summa, 19 000 000 kronor, böra 6 000 000 kronor avses för bidrag till yttre och 13 000 000 kronor för bidrag till inre rationalisering. Då enligt lantbruksstyrelsen en reservation å åtminstone 7 500 000 kronor kan väntas föreligga vid detta budgetårs slut, torde (19 000 000 — 7 500 000 =) 11 500 000 kronor böra anvisas å anslaget. I likhet med vad som hittills gällt bör Kungl. Maj:t äga rätt att jämka den föreslagna fördelningen av anslaget om förhållandena därtill föranleda. Likaså torde även ur nästa budgetårs anslag av de medel, som avsetts för verksamheten för inre rationalisering, få disponeras intill 50 000 kronor till kostnaderna för sådana syneförrättningar, som

omförmälas i 7 § lagen den 30 juni 1947 om uppsikt å jordbruk, ävensom användas högst 250 000 kronor för utbetalande av statsbidrag till byggande av odlingsvägar i Norrland och Dalarna.

Det bör här påpekas, att enligt ett av 1948 års kronolägenhetsutredning framlagt förslag kostnaderna för bidrag till jordförbättringsåtgärder å kronolägenheter under domänstyrelsens disposition i fortsättningen böra utgå ur ifrågavarande anslag. För detta ändamål har för nästa budgetår beräknats åtgå ett belopp av 200 000 kronor. Jag är ej för närvarande beredd att taga ställning till detta förslag. Avgörandet av denna fråga torde dock ej behöva påverka anslagsberäkningen under nu ifrågavarande punkt.

I detta sammanhang torde jag även få upptaga en fråga om jämkning i reglerna om bidrag till åtgärder för inre rationalisering. Jag torde få erinra, att från och med den 1 juli 1949 den betesförbättringsverksamhet i Norrland med undantag av lappmarkerna, som skogsvårdsstyrelserna tidigare bedrivit med anlåtande av norrländska skogsproduktionsanslaget, övertagits av lantbruksnämnderna. I ett flertal fall har före sagda dag kontrakt om utförande av bland annat betesförbättringsåtgärder tecknats mellan skogsvårdsstyrelsen och samtliga markägare inom ett skogsvårdsområde utan att statsbidrag ännu beviljats. Därest en markägare ej är enskild person eller hans fastighet har större åkerareal än 20 hektar, kan emellertid bidrag ej lämnas denne markägare enligt de regler, som gälla för lantbruksnämndernas bidragsgivning. Enligt dessa regler skulle alltså en lantbruksnämnd kunna bli nödsakad att vägra vissa delägare i ett skogsvårdsområde bidrag till utförande av planerade och kontrakterade betesanläggningar. Detta kan lätt leda till att företaget helt går om intet eller att i vart fall genomförandet av detsamma allvarligt försvåras. För att dylika konsekvenser skola kunna undvikas, synes det önskvärt, att lantbruksnämnderna skola äga befogenhet att i här avsedda fall bevilja bidrag även till andra markägare än sådana, som enligt de allmänna bidragsbestämmelserna äro bidragsberättigade, förutsatt att detta befinnes önskvärt med hänsyn till omständigheterna i det särskilda fallet.

Godkännes den nu föreslagna jämkningen av bidragsreglerna torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda erforderliga författningsbestämmelser. Därest riksdagen ej har något att erinra däremot, torde dessa få tillämpas redan före nästa budgetårs början.»

Utskottet. Såsom departementschefen anfört tala flera omständigheter för att anspråken på bidrag ur ifrågavarande anslag komma att stiga under budgetåret 1950/51. Även om reservationerna för närvarande äro betydande, torde därför enligt utskottets mening en medelsanvisning av den storlek, Kungl. Maj:t föreslagit, vara erforderlig för att fara icke skall uppstå för att verksamheten skall hämmas av brist på medel. Utskottet förordar alltså att 11 500 000 kronor skola anvisas å anslaget, varigenom 19 000 000 kronor kunna beräknas stå till förfogande för nästa budgetår. Av beloppet avses 6 000 000 kronor för bidrag till yttre rationalisering och 13 000 000

kronor för bidrag till inre rationalisering. Liksom för närvarande bör Kungl. Maj:t äga rätt att jämka denna fördelning, om förhållandena skulle förändra därtill. Av medlen till den inre rationaliseringen böra även under nästa budgetår intill 50 000 kronor få disponeras till kostnaderna för sådana syneförrättningar, som omförmälas i 7 § lagen den 30 juni 1947 om uppsikt å jordbruk, ävensom högst 250 000 kronor för utbetalande av statsbidrag till byggande av odlingsvägar i Norrland och Dalarna.

Vad Kungl. Maj:t i övrigt föreslagit under denna anslagspunkt förändrar icke någon erinran från utskottets sida.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 65 och II: 77, såvitt nu är i fråga, ävensom I: 334 och II: 396, till *Bidrag till jordbrukets rationalisering* för budgetåret 1950/51 anvisa ett reservationsanslag av 11 500 000 kronor.

Stockholm den 16 maj 1950.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Närvarande: se under utlåtandet nr 47.

Reservat ion

av herrar *Alfred Andersson, Svedberg, Jon Jonsson, Andersson* i Tungesta, *Gustafson* i Dädesjö, *Jacobson* i Vilhelmina, *Andersson* i Hyssna och *Jonsson* i Järvsand, som beträffande utskottets utlåtande under I) Grundförbättringar: Statens avdikningsanslag ansett, att motionerna I: 65 och II: 77 i ifrågavarande del, I: 266 och II: 320 samt II: 127 borde avslås samt att utskottets nämnda utlåtande därför bort ha följande lydelse.

»Av lantbruksstyrelsens framställning i ärendet framgår, att viss balans föreligger i fråga om ansökningar om bidrag till torrlägningsföretag. Skäl kunna därför anföras för en ökning av omfattningen utav bidragsgivningen från avdikningsanslaget. Såsom departementschefen anfört torde emellertid med hänsyn till det ekonomiska läget någon utvidgning av bidragsstilldelningen icke kunna komma i fråga under nästa budgetår. Utskottet förordar därför Kungl. Maj:ts förslag, att såväl bidragsstilldelningen som medelsanvisningen fastställs till samma belopp som för innevarande budgetår, d. v. s. 4 000 000 kronor.

Vad Kungl. ——— (lika med utskottet) ——— hemställer utskottet,

A. att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 65 och II: 77, såvitt nu är i fråga, I: 266 och II: 320 ävensom II: 127,

1) medgiva, att under budgetåret 1950/51 må beviljas statsbidrag från statens avdikningsanslag å tillhopa 4 000 000 kronor;

2) till *Grundförbättringar: Statens avdikningsanslag* för budgetåret 1950/51 anvisa ett förslagsanslag av 4 000 000 kronor;

B. att motionerna — — — (lika med utskottet) — — — riksdagens åtgärd.»
